

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 12.12.2007
COM(2007) 800 konč.

POROČILO KOMISIJE SVETU

Tržna perspektiva za sektor mlečnih izdelkov

POROČILO KOMISIJE SVETU

Tržna perspektiva za sektor mlečnih izdelkov

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Razvoj proizvodnje mleka in mlečnih izdelkov 2003–2007.....	4
3.	Razvoj proizvodnje mleka 2003–2007.....	6
4.	Gibanje cen mleka in mlečnih izdelkov v obdobju 2003–2007.....	7
5.	Uporaba orodij za upravljanje trga v obdobju 2003–2007.....	8
6.	Tržna perspektiva EU: 2007–2014.....	8
7.	Svetovna tržna perspektiva: 2006–2016	10
8.	Povečanje kvot za mleko za 2 % od leta 2008	12
9.	Sklepi.....	13

1. UVOD

Junija 2003 se je Svet sporazumel glede številnih sprememb v politiki EU v sektorju mleka in mlečnih izdelkov. Najpomembnejše točke so bile:

- (1) asimetrično znižanje intervencijske cene: 25 % za maslo (s 328,20 EUR na 246,39 EUR/100 kg) in 15 % (z 205,52 EUR na 174,69 EUR/100 kg) za posneto mleko v prahu;
- (2) delna odškodnina za znižanje intervencijske cene za kmete, ki pridelujejo mleko: neposredno plačilo 24,49 EUR/100 kg kvote in dopolnilno plačilo na državo članico do približno 11 EUR/100 kg. Ta odškodnina se izplača za skupno nacionalno kvoto kot v kvotnem letu 1999/2000. Po prvotnih načrtih v Agendi 2000 naj bi se zagotovilo minimalno vezanih plačil. Plačila je treba razvezati najpozneje do konca leta 2007;
- (3) odvrčanje od intervencije na trgu masla: z uvedbo možnosti javnega razpisa za intervencijski odkup, potem ko je po fiksni ceni odkupljenih 30 000 ton masla;
- (4) prenehanje veljavnosti proizvodnih kvot 1. aprila 2015;
- (5) enoletni odlog postopnega povečanja kvote za 1,5 % v treh korakih po 0,5 % za 11 držav članic, kot je predvideno v Agendi 2000. To pomeni, da bo ta kvota večja za 1,4 milijona ton mleka;
- (6) zmanjšanje dodatnih dajatev: v štirih korakih s 35,63 EUR/100 kg v sezoni 2003/2004 na 27,83 EUR/100 kg od sezone 2007/08.

Istočasno z začetkom izvajanja reforme v sektorju mleka in mlečnih izdelkov leta 2004 je k EU pristopilo 10 novih držav članic. Zato se je osnovna kvota EU povečala za 18,5 milijona ton, število potrošnikov pa za 80 milijonov. Poleg tega je bila v skladu s sporazumi o pristopu zagotovljena rezerva za prestrukturiranje v višini 0,67 milijona ton za osem novih držav članic. Ta dodatna rezerva je bila 1. aprila 2006 dodana njihovim nacionalnim kvotam. Leta 2007 sta k EU pristopili še dve novi državi članici s skupno kvoto 4 milijonov ton, s čimer se je skupna kvota za EU-27 povečala na 142 milijonov ton.

Tako bo do 1. aprila 2008 poleg 103 milijonov potrošnikov v EU dodanih 24,5 milijonov ton dodatne kvote v primerjavi z letom 2003.

Cilj reforme v sektorju mleka in mlečnih izdelkov iz leta 2003 je bil povečati konkurenčnost in tržno usmerjenost. Predvidevalo se je, da se bo z nižjo zajamčeno ceno za maslo in posneto mleko v prahu zmanjšala privlačnost proizvodnje teh izdelkov, s čimer bi se spodbudila industrija za večjo proizvodnjo proizvodov z dodano vrednostjo, kot so sir in sveži mlečni izdelki. Istočasno povečanje kvote bi spodbudilo dodatno proizvodnjo, olajšalo prestrukturiranje sektorja in spodbudilo mlade kmete k vstopu v sektor.

Opozoriti bo treba, da je Komisija v okviru reforme iz leta 2003 predlagala večje kvote za 2 % poleg njenega povečanja za 1,5 %, ki je že določeno v Agendi 2000. Vendar je Svet v sporazumni odločitvi junija 2003 izjavil, da se „ne bodo sprejele

odločitve o nobenem dodatnem povečanju kvote v letih 2007 in 2008. Po celotni izvedbi reforme bo Komisija predstavila poročilo o tržni perspektivi, na podlagi katerega bo sprejeta odločitev.“

Poleg načrtovanega povečanja kvote za 0,5 % v 11 državah članicah 1. aprila 2008 se zdaj izvaja reforma iz leta 2003, to poročilo pa temelji na analizi Komisije, kot je junija 2003 zahteval Svet. Poročilo učinkovito obravnava vprašanje, ali trg omogoča dovolj priložnosti za dobavo dodatnih količin mleka, ne da bi to kratkoročno in/ali srednjeročno povzročilo večjo javno podporo, če bi se omejitve proizvodnje razširile na vseh 27 držav članic.

2. RAZVOJ PROIZVODNJE MLEKA IN MLEČNIH IZDELKOV 2003–2007

Za razvoj dogodkov med letoma 2003 in 2006 je bilo značilno stalno večanje proizvodnje sira in svežih proizvodov, stabilizacija dobave surovega mleka ter zmanjšanje proizvodnje posnetega mleka v prahu, masla in polnomastnega mleka v prahu. Značilno je bilo tudi stalno usmerjanje k proizvodom z večjo dodano vrednostjo in opuščanje proizvodnje blaga v razsutem stanju. Pri tem usmerjanju sta bila odločilna dva dejavnika. Prvi je bil znižanje intervencijskih cen posnetega mleka v prahu in masla, kar je predelovalcem jasno sporočalo, da Skupnost teh dveh proizvodov ne bo več podpirala v enaki meri kot prej. Drugi pa je bil večje povpraševanje po siru v EU-15 in novih državah članicah. Rast porabe sira je bila dinamična zlasti v novih državah članicah.

Razlog za razvoj v kategoriji svežih proizvodov je manjša poraba konzumnega mleka in večja poraba drugih svežih proizvodov, kot so proizvodi iz fermentiranega mleka.

Naslednja tabela ponazarja ta razvoj dogodkov s primerjavo proizvodnje mleka in posameznih mlečnih proizvodov v letih 2003 in 2006.

Tabela 2.1 – Proizvodnja mlečnih izdelkov v EU-25 leta 2003 in leta 2006 (v tisoč tonah)

EU-25	surovo mleko*	sir**	sveži proizvodi	posnet o mleko v prahu	polno mastno mleko v prahu	kondenzirano mleko	kazein	drugo	maslo
2003	130 800	7 492	45 926	1 216	865	1 231	173		2 239
2006	130 700	8 029	46 131	858	813	1 212	168		2 072
sprememba	–100	+537	+205	–358	–52	–19	–5		–167
v ekvivalentih mleka	–100	+4 300	+200	–3 940	–420	–40	–170	+30	***

* Mleko, dobavljeno predelovalcem mleka.

** Sir iz kravjega mleka.

*** Maslo ni izraženo v ekvivalentih mleka, ker se običajno obravnava kot ostanek drugih mlečnih proizvodov.

Po oceni se razvoj dogodkov iz obdobja 2003–2006 nadaljuje tudi v letu 2007. Vendar se je zaradi stalnega gibanja cen v letu 2007 občutno spremenila količina proizvodnje posnetega mleka v prahu, ki se je ponovno povečala. Ker se pričakuje, da se bo povečala tudi proizvodnja sira, in ker je proizvodnja surovega mleka razmeroma nespremenjena, se proizvodnja polnomastnega mleka v prahu zmanjšuje. Manjša proizvodnja kazeina je omogočila tudi alternativno uporabo beljakovin.

Tabela 2.2 – Proizvodnja mlečnih izdelkov leta 2007 (v tisoč tonah, napovedi)

<i>1 000 t</i>	surovo mleko*	sir**	sveži proizvod i	posneto mleko v prahu	polnomastno mleko v prahu	drugo	maslo
EU-25	131 000	8 147	46 255	892	749	–	2 072
N-2	2 100	142	1 212	3	7	–	18
EU-27	133 100	8 289	47 267	895	756	–	2 090

* Mleko, dobavljeno predelovalcem mleka.

** Sir iz kravjega mleka.

Za dodatno proizvodnjo sira med letoma 2003 in 2007 je bilo, izraženo v **ekvivalentih mleka**, potrebno 5,2 milijona ton mleka¹. Za večjo proizvodnjo svežih proizvodov je bilo potrebno 0,3 milijona ton mleka². To pomeni, da se bo v letu 2007 porabilo **5,5 milijona ton mleka** za zadovoljitev dodatnega povpraševanja v primerjavi z letom 2003. Suhe snovi mleka, potrebne za zadovoljitev notranjega povpraševanja v EU, so se zagotovile z zmanjšanjem proizvodnje posnetega mleka v prahu, kazeina, polnomastnega mleka v prahu in masla.

V letu 2007 se je skupna proizvodnja, kljub temu da je bilo v primerjavi z letom 2006 na voljo 1,2 milijona ton dodatnih kvot (+0,5 % in rezerva za prestrukturiranje), zelo malo povečala.

V obdobju 2003–2007 se je **izvoz** mlečnih izdelkov iz EU razen izvoza sira zmanjšal. To je učinek stabilne proizvodnje mleka v EU ter vedno večjih količin mleka, namenjenih za proizvodnjo sira in svežih proizvodov. To je imelo velik vpliv na ravni proizvodnje in izvoza posnetega mleka v prahu, masla in polnomastnega mleka v prahu, razen posnetega mleka v prahu v letu 2007, ko se je izvoz povečal zaradi visokih cen na svetovnem trgu.

Tabela 2.3 – Izvoz mlečnih izdelkov iz EU

<i>1 000 t</i>	2003	2006	2007 (napovedi)
Maslo (olje)	319	252	180
Posneto mleko v prahu	337	85	180
Sir	578	586	622
Polnomastno mleko v prahu	530	457	385
kondenzirano	243	200	222

¹ V povprečju je za proizvodnjo 1 kg sira potrebnih 8 kg mleka.

² Za proizvodnjo 1 kg svežih proizvodov je potreben 1 kg mleka.

Uvoz se v obdobju 2003–2007 ni spremenil bistveno, ker so uvozne tarife zavirale uvoz nad tarifnimi kvotami.

3. RAZVOJ PROIZVODNJE MLEKA 2003–2007

Od reforme iz leta 2003 in pristopa 10 novih držav članic je bil na mlečnem trgu v EU opažen nov pojav (glej Prilogo 3.2). V nasprotju s preteklimi obdobji, ko so bile kvote izkoriščene v celoti, več držav članic ne izkorišča več svojega kvotnega potenciala (glej Prilogo 3.3). Zato se v kvotnem letu 2006/07 neto kvota 1,9 milijona ton kot izravnava za 0,8 milijona ton presežne kvotne proizvodnje, predvsem v Italiji in Avstriji, in za 2,7 milijona ton prenizke kvotne proizvodnje, predvsem v Franciji, Združenem kraljestvu in na Madžarskem, ni izkoristila v celoti.

V prvih štirih mesecih sedanjega kvotnega leta so dobave mleka v primerjavi z lanskim letom nižje za 0,7 %. Če se bo ta trend nadaljeval, se bo proizvodnja mleka v EU-27 v tem kvotnem letu zmanjšala za dodatnih 0,9 milijona ton. To bi pomenilo proizvodnjo pod kvoto za skoraj 3 milijone ton mleka.

Razlogi za takšno stanje so:

- (1) stalne toge strukture pri prenosu kvot. Kvote določi država članica, v nekaterih državah članicah pa regija ali celo predelovalec mleka. Zato je prerazporeditev kvot znotraj države članice težka. Čeprav je ta ukrep morda ohranil proizvodnjo mleka na območjih, na katerih bi v nasprotnem primeru izginila, je v nekaterih primerih preprečil razvoj sektorja mleka in mlečnih izdelkov v konkurenčnejših regijah ali državah članicah;
- (2) slab izkoristek razpoložljive kvote. Za sektor proizvodnje mleka je značilno postopno prestrukturiranje in stalno zmanjševanje števila kmetov, ki pridelujejo mleko (glej Prilogo 3.1). Še nedavno bi neizkoriščeno kvoto prevzeli drugi proizvajalci. To se ne dogaja več celo v državah članicah z odprtim trgovanjem s kvotami in nizkimi cenami kvot. Zavedati se je treba, da se bo proizvodnja mleka širila le, če je donosna. V tem smislu so sedanje visoke cene preskus možnosti v EU do leta 2015;
- (3) v okviru reforme iz leta 2003 se morda uporabljajo bolj donosne nadomestne možnosti za pridelavo mleka znotraj ali zunaj kmetijskega sektorja, zlasti kadar se proizvodnja odziva na višje cene mleka s časovnim zamikom.

Da se ugotovi, kolikšen vpliv ima ločevanje, je potrebna nadaljnja analiza.

Medtem ko je v prejšnjem poglavju prikazan razmeroma ugoden razvoj povpraševanja po mlečnih izdelkih v EU v obdobju 2003–2007, je v tem poglavju prikazano, da je bil v nekaterih državah članicah razvoj dobave manj ugoden (glej Prilogo 3.3).

4. GIBANJE CEN MLEKA IN MLEČNIH IZDELKOV V OBDOBJU 2003–2007

Z izjemo zadnjih mesecev so se cene surovega mleka od začetka izvajanja reforme iz leta 2003 znižale. Leta 2003 je bilo ocenjeno, da se bodo cene po pričakovanjih od leta 2003 do leta 2007 znižale do 6 centov/liter, ne da bi se spremenila ponudba proizvodov. Mlečna industrija lahko preusmeri proizvodnjo k proizvodom z višjo dodano vrednostjo, pri čemer je treba upoštevati naslednje dejavnike:

- (1) večje povpraševanje po siru od pričakovanega na trgu v EU-15 in novih državah članicah;
- (2) višje cene na svetovnem trgu od pričakovanih zaradi trajnostne rasti povpraševanja, predvsem iz Azije in držav izvoznic nafte zaradi večjega bogastva in uvajanja prehrane, značilne za zahodne države;
- (3) prizadevanje mlečne industrije za raziskave in razvoj, zaradi česar se je povečala uporaba mlečnih izdelkov kot sestavin v veliko različnih proizvodih.

Tabela 4.1 – Letne povprečne cene surovega mleka v EU-25 (dejanska vsebnost maščob, v centih/kg)

2003	2004	2005	2006	2007 (napovedi)
28,7	29,1	28,9	27,9	28,5–30,0

Proizvajalci mleka v EU-15 so kot kompenzacijsko plačilo prejeli do 3,5 centov na kg kvote. Od leta 2007 je to plačilo nevezano v celoti. V večini novih držav članic se je plačilo vključilo v shemo enotnega plačila na površino.

Do leta 2006 so se tržne cene masla in polnomastnega mleka v prahu zniževale v skladu z zniževanjem zaščitnih cen EU. Cene posnetega mleka v prahu in sira pa se skoraj niso spremenile. V letu 2007 so tržne cene veliko višje od intervencijskih cen.

Tabela 4.2 – Povprečne cene mlečnih izdelkov v EU

EUR/t	2003	2004	2005	2006	2007	Odkupna cena	Cena v letu 2007, izražena v % odkupne cene
Posneto mleko v prahu	2 065	2 060	2 010	2 090	3 181	1 747	182 %
Maslo	3 040	2 965	2 750	2 525	3 229	2 218	146 %
Polnomastno mleko v prahu	2 535	2 545	2 410	2 350	3 281		
sir Cheddar	2 850	3 045	3 005	2 865	3 001		

Medtem ko se lahko razvoj dogodkov do leta 2006 pojasni z zgoraj navedenimi razlogi, so razmere v letu 2007 izjemne.

Medtem ko povpraševanje na svetovnem trgu stalno narašča, se je hkrati zmanjševal izvoz iz glavnih držav izvoznic, kot so Avstralija (suša), Argentina (nizke temperature) in EU (večja domača poraba). Poleg tega so nekatere svetovne izvoznice uvedle izvozne davke (Argentina) ali celo prepoved izvoza (Indija). Zato so cene na svetovnem trgu nepredstavljivo in nepričakovano zvišale, pri čemer so se zvišale tudi cene v EU. Vendar se zaradi tega zvišanja cen povpraševanje ni zmanjšalo. Zdi se, da se povpraševanje po mlečnih izdelkih zaradi visoke stopnje rasti dohodkov v delih Azije in državah izvoznicah nafte manj prilagaja višjim cenam. V EU in Združenih državah je to povzročila poraba javnih zalog.

Kljub temu se pričakuje, da se bodo cene znižale na bolj trajnostne ravni, ko bo špekulativni element odpravljen in se bodo proizvajalci začeli dejavno odzivati na višje cene.

5. UPORABA ORODIJ ZA UPRAVLJANJE TRGA V OBDOBJU 2003–2007

Znižanje intervencijskih cen za maslo in posneto mleko v prahu je Komisiji omogočilo **zmanjšanje notranje pomoči za odprodajo** za maslo, posneto mleko v prahu in posneto mleko za kazein na nič. Pomoč za maslo, ki se uporablja v nepridobitnih organizacijah, se še vedno izvaja.

Logična posledica nižjih zaščitnih cen je **zmanjšanje nadomestil**. Zaradi strogih razmer na svetovnem trgu je bilo leta 2007 po uvedbi skupne ureditve za mlečne izdelke v letu 1968 prvič mogoče ukiniti vsa nadomestila. Čeprav je razlika med cenami v EU in cenami na svetovnem trgu za posneto mleko v prahu razmeroma majhna, je približno 30-odstotna razlika med svetovnimi cenami in cenami v EU za maslo še vedno velika. Vendar je ukinitvev nadomestila za maslo temeljila na razlogih, povezanih z domačo oskrbo.

Intervencijska skladišča so zdaj prazna. Vendar je bilo v obdobju 2003–2007 z intervencijo odkupljenih precej količin proizvodov, vključno s količinami v okviru ureditve obveznega zasebnega skladiščenja.

Tabela 5.1 – Količine, odkupljene z intervencijo in pogodbami o zasebnem skladiščenju (v tonah)

	Maslo, odkupljeno z intervencijo	Posneto mleko v prahu, odkupljeno z intervencijo	Maslo v zasebnem skladiščenju	Sir v zasebnem skladiščenju
2003	41 000	110 000	179 000	232 000
2004	29 000	20 000	130 000	187 000
2005	36 000	5 000	147 000	251 000
2006	61 000	0	115 000	224 000
2007	437	0	124 000	ni podatkov

6. TRŽNA PERSPEKTIVA EU: 2007–2014

Srednjeročni izhodiščni scenarij za dobavo mleka in proizvodnjo mlečnih izdelkov, ki je tu predstavljen, temelji na poročilu GD za kmetijstvo „Obeti za kmetijske trge

in dohodke v Evropski uniji 2007–2014“, objavljenem julija 2007. Poročilo temelji na informacijah o trgu in politiki, ki so bile na voljo konec junija 2007, in na predvidevanju, da se politično okolje ne bo spremenilo. Celotno poročilo je na voljo na spletnem naslovu:

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2007a/index_en.htm.

Glavni trendi so opisani spodaj in grafično predstavljeni v Prilogi 1: „IZHODIŠČNI SCENARIJ“.

Napoveduje se, da bo **proizvodnja mleka** v EU med letoma 2007 in 2014 ostala razmeroma stabilna. Morda se bo kratkoročno nekoliko povečala zaradi višjih cen mleka. Vendar se pričakuje, da se bo skupna proizvodnja mleka po letu 2009 postopno zmanjševala zaradi enakomernega zmanjševanja proizvodnje za samooskrbo, predvsem v novih državah članicah. Poleg tega se pričakuje večja količina mleka, dobavljenega predelovalcem, predvsem zaradi preusmeritve z neposredne prodaje na dobavo v novih državah članicah.

Predvideva se, da bo poraba **sira** glavni dejavnik v mlečni proizvodnji EU še naprej. V obdobju 2007–2014 se pričakuje dodatna proizvodnja 679 000 ton sira. Po pričakovanjih se bo poraba povečala za 771 000 ton. Napovedana je zelo hitra rast porabe sira v novih državah članicah; ta naj bi se povečala za 35 %. Tudi v EU-15 raste poraba sira še naprej (+5 %), čeprav veliko počasneje. Medtem ko se pričakuje le majhno povečanje uvoza, naj bi se izvoz sira iz EU zmanjšal. Zaradi dodatnih 771 000 ton porabe sira bo potrebno približno **6,2 milijona ton ekvivalentov mleka**.

Drugi dejavnik, povezan z mlečno proizvodnjo v EU, je poraba **svežih mlečnih izdelkov**. V okviru tega sta pomembna dva trenda. Zmanjšuje se poraba konzumnega mleka. Hkrati se povečuje poraba mlečnih izdelkov iz fermentiranega mleka. Pričakuje se, da se bo skupna poraba povečevala še naprej za 0,5 % ali 0,25 milijona ton ekvivalentov mleka na leto. To pomeni **dodatno porabo 1,75 milijona ton mleka** v letu 2014.

Kljub rahlemu povečanju porabe **masla** v zadnjih letih se pričakuje, da se bo zmanjševala še naprej. Pričakuje se, da se bo proizvodnja masla zaradi večje uporabe mlečnih maščob v proizvodnji sira in nižje vsebnosti maščob v surovem mleku zmanjševala še hitreje. To pomeni, da se bo izvoz postopno zmanjšal. Poleg tega se pričakuje, da bo EU leta 2014 **morda že neto uvoznica masla**. Ponovni pojav intervencijskih zalog ni pričakovan.

Po pričakovanjih se bo proizvodnja **posnetega mleka v prahu** v predvidenem obdobju zmanjšala, ker se v siru in svežih proizvodih uporablja več beljakovin. Ker se bo proizvodnja zmanjšala in bo poraba ostala stabilna, se bo izvoz predvidoma zmanjšal. Do leta 2014 bo EU postala majhna neto izvoznica posnetega mleka v prahu. Tudi za posneto mleko v prahu se ne pričakuje ponovni pojav intervencijskih zalog.

Polnomastno mleko v prahu se v nasprotju z večino drugih mlečnih izdelkov v EU proizvaja predvsem za trge tretjih držav. Vendar so drugi dobavitelji polnomastnega mleka v prahu na svetovni trg konkurenčnejši od EU. Zato se bo proizvodnja polnomastnega mleka v prahu in njegovega izvoza po pričakovanjih postopno

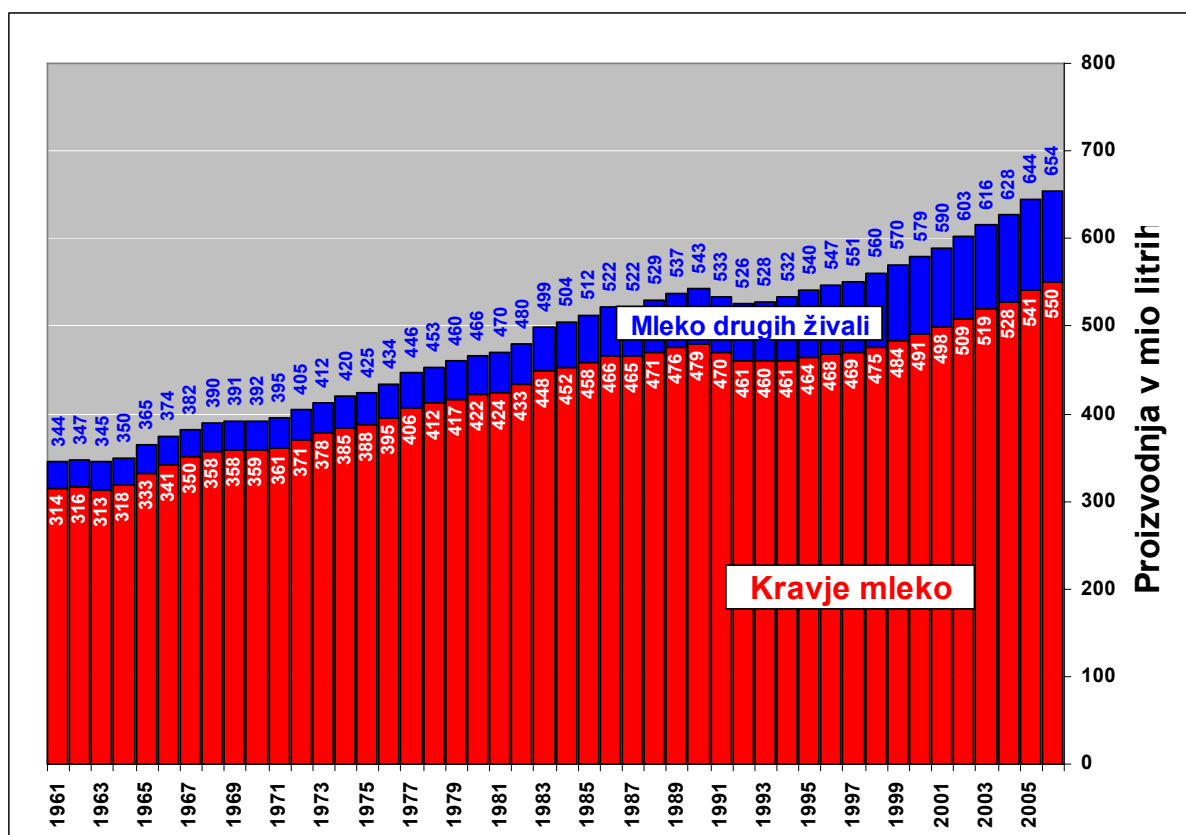
zmanjševala. Poraba polnomastnega mleka v prahu bo po predvidevanjih ostala stabilna.

To dejansko pomeni, da bo med letoma 2007 in 2014 potrebno dodatnih 1,75 milijona ton mleka za zadovoljitev čedalje večje porabe svežih mlečnih izdelkov in 6,2 milijona ton za zadovoljitev čedalje večje porabe sira. Poraba posnetega mleka v prahu in polnomastnega mleka v prahu bo predvidoma stabilna. Tako je samo za zadovoljitev naraščajočega domačega povpraševanja potrebnih 8 milijonov ton mleka. Zato so tržne priložnosti za sektor mleka in mlečnih izdelkov EU zelo pozitivne.

7. SVETOVNA TRŽNA PERSPEKTIVA: 2006–2016

Svetovna proizvodnja mleka se stalno povečuje. Od leta 1998 se proizvodnja mleka povečuje najmanj za 10 milijonov ton na leto. Pričakuje se, da se bo ta trend nadaljeval.

Slika 7.1 – Svetovna proizvodnja mleka

Le 7 % svetovne proizvodnje mleka je uporabljenih v proizvodih, s katerimi se trguje na svetovnem trgu. Večina mleka, proizvedenega v svetu, se porabi v isti regiji kot je proizvedeno, predvsem v obliki tekočega mleka. Mlečni izdelki, s katerimi se trguje, so izdelki, ki se lahko v nasprotju s tekočim mlekom shranijo za določen čas: mleko v prahu, maslo (olje) in sir. Prav tako izvažata EU le razmeroma majhen delež svoje proizvodnje mleka v tretje države (9 % suhih snovi mleka v letu 2006). Uvoz mlečnih izdelkov v EU je majhen (1 % suhih snovi mleka) zaradi uvoznih tarif.

Perspektivo za svetovni trg analizira Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), pri čemer sodeluje z Organizacijo ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) ter Raziskovalni inštitut za agroživilsko politiko (FAPRI). Primerjava obeh njihovih študij in analiza, ki jo je opravila EU, je na voljo na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2007a/index_en.htm.

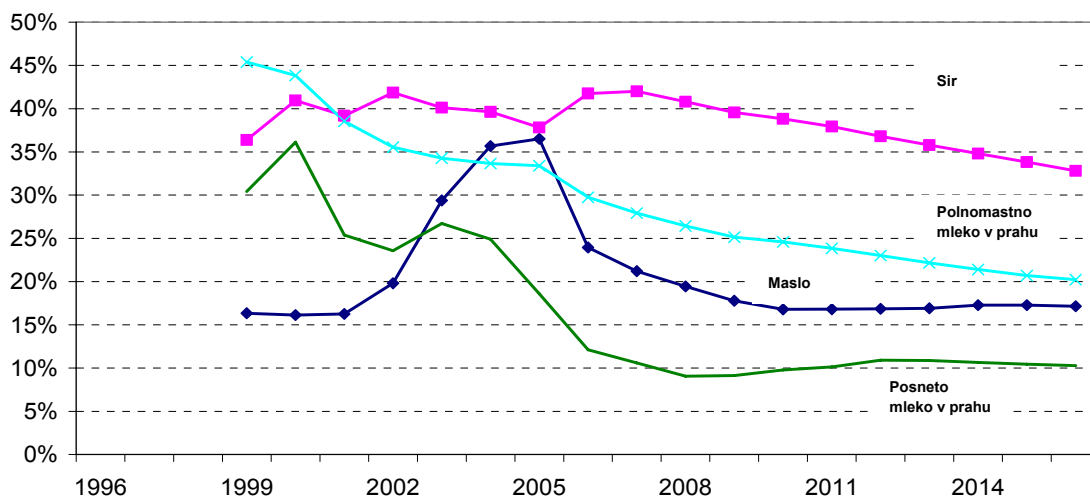
Tabela 7.1 – Pričakovan razvoj dogodkov na svetovnem trgu 2006–2016

	Cena, napovedana za leto 2016 (USD/tono)	Razlika v ceni med obdobjema 1996–2006 in 2006–2016	Proizvodnja in poraba (letno povečanje)	Trgovina (letno povečanje)
Maslo	2 200	+24 %	+2–2,3 %	+2 %
Sir Cheddar	3 000	+38 %	+1,3–1,8 %	+2,5 %
Posneto mleko v prahu	2 600	+40 %	+0,7–1,8 %	+0,5–3 %
Polnomastno mleko v prahu	2 500	+35 %	+2 %	+1,7 %

Vir: Blagovne borze v kmetijstvu – perspektiva za obdobje 2007–2016.

Spodnji graf, ki temelji na podatkih organizacije FAPRI, kaže, da se bo morala mlečna industrija v EU odpovedati tržnemu deležu na svetovnem trgu, ker je zaradi večje porabe na notranjem trgu potreben večji delež proizvedenega mleka.

Slika 7.2 – Delež EU-25 v svetovni trgovini z mlekom

FAPRI (2007)

To dejansko pomeni, da se bodo povprečne cene mlečnih izdelkov na svetovnih trgih v naslednjem desetletju v primerjavi s preteklim desetletjem znatno povečale. FAPRI in OECD predvidevata, da se bosta svetovna mlečna proizvodnja in poraba v naslednjih letih zmerno povečevali. Svetovna tržna perspektiva za trgovino z

mlečnimi izdelki je zelo pozitivna, zlasti za sir. Kljub tej rasti svetovnega povpraševanja, predvideva izhodiščni scenarij Komisije zmanjšanje izvoza sira iz EU zaradi sedanjih omejitev sistema kvot, ki preprečuje širjenje proizvodnje mleka.

8. POVEČANJE KVOT ZA MLEKO ZA 2 % OD LETA 2008

V nasprotju z negotovostjo iz leta 2003 je zdaj bolj jasno, kako se bo razvijal trg po reformi in dveh zaporednih širitvah. Komisija bi lahko zato lažje analizirala verjetni vpliv povečanja kvote za 2 %, kot je bilo prvotno predlagano leta 2003, če bi bilo to predlagano zdaj, ko ima EU 27 držav članic.

Izvedla se je ocena vpliva takšnega povečanja na sektor mleka in mlečnih izdelkov, v kateri se je upoštevala predpostavka, da se bosta dodatna 2 % kvot, tj. dodatnih 2,84 milijona ton mleka, v celoti uporabila. Višje ravni kvote se bodo uporabljale od leta 2008. Podrobni rezultati te analize so predstavljeni v Prilogi 2: „odstopanja od izhodiščnega scenarija“.

V primerjavi z izhodiščnim scenarijem iz poglavja 6 se bo **cena mleka** po pričakovanjih znižala za 4 %. Vendar je v izhodiščnem scenariju predvideno zvišanje kvot za 7 %.

Industrija v sektorju mlečnih izdelkov je usmerjena k **večji proizvodnji sira**. To je najprej ustrezen odziv na večje dodatno povpraševanje zaradi nižjih cen sira. Izvoz se bo po pričakovanjih proti koncu obdobja spet povečal v primerjavi z izhodiščnim scenarijem. To pomeni, da bo manjši izvoz sira na svetovni trg, kot je predvideno v izhodiščnem scenariju, delno nevtralizirala dodatna proizvodnja mleka.

Proizvodnja **masla** se bo po pričakovanjih povečala, vendar le do določene meje, ker se del dodatne mlečne maščobe uporablja v dodatni proizvodnji sira in mlečnih izdelkov, po katerih je večje povpraševanje zaradi nižjih cen. Na začetku se bo poraba masla povečala zaradi nižjih cen, prav tako pa se bo zaradi nižjih cen in večje konkurenčnosti na svetovnih trgih povečal izvoz. Ta trend bo proti koncu obdobja manj izrazit.

Proizvodnja **posnetega mleka v prahu** se bo po pričakovanjih bistveno povečala, zaradi česar bo EU povečala izvoz, da bi prodala dodatno količino.

Dodatna proizvodnja masla in posnetega mleka v prahu mora biti mogoča brez nadaljnje podpore trga.

Analiza je pokazala, da zagotavlja večja proizvodnja mleka za 2 % proizvajalcem večjo možnost za zadovoljitev notranjega in zunanjega povpraševanja na trgu, ne da bi se preobremenil obstoječi intervencijski program.

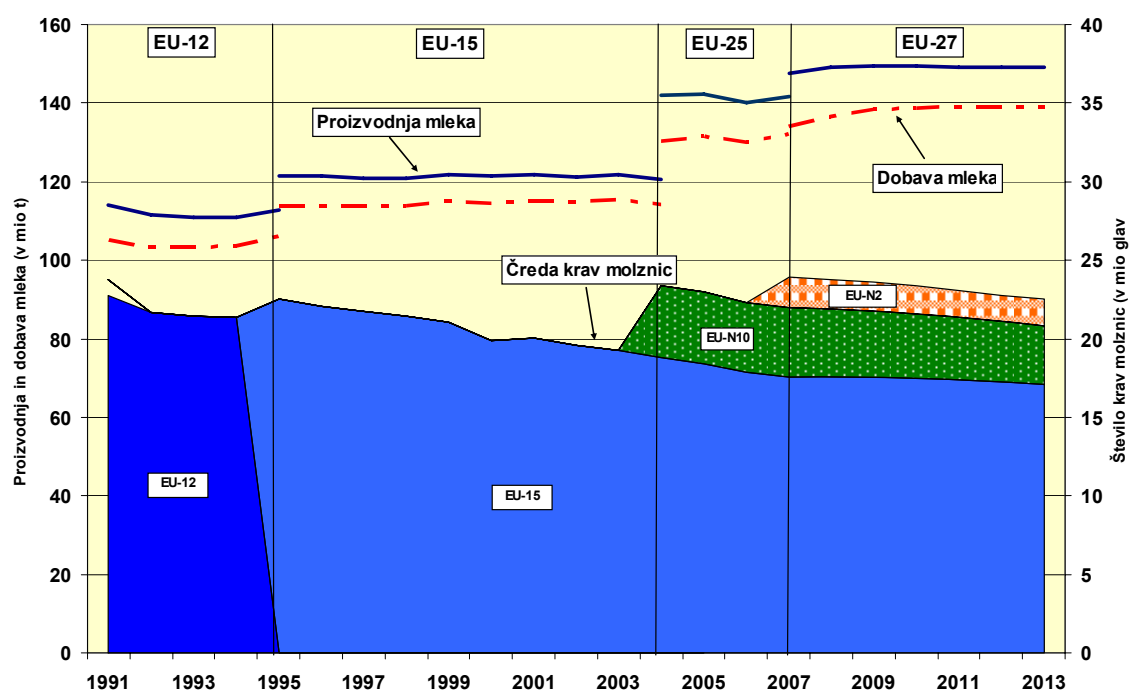
Čeprav predvideva analiza uporabo večjih kvot za 2 % v celoti, bo dejanski vpliv na proizvodnjo glede na nedavne stopnje izpolnjevanja kvote v EU verjetno bolj omejen.

9. SKLEPI

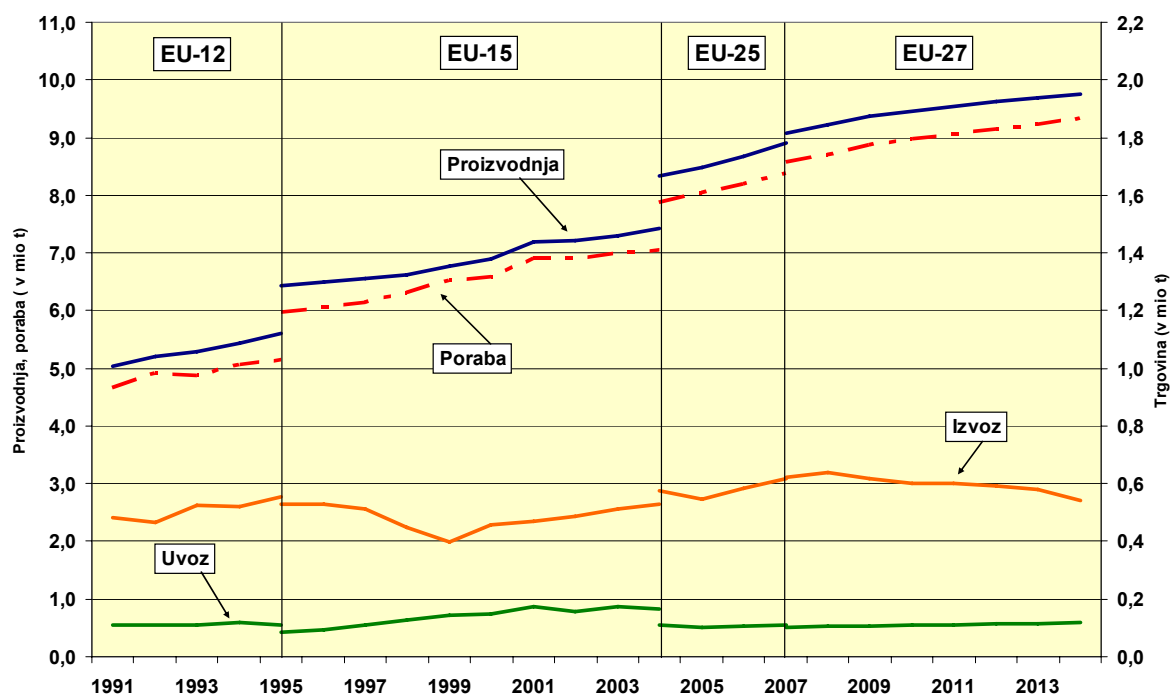
Med letoma 2003 in 2007 je bilo zaradi širjenja proizvodnje sira in svežega mleka potrebnih dodatnih 5,5 milijona ton mleka, medtem ko je skupna proizvodnja mleka ostala stabilna. Glede na analizo, predstavljeno na prejšnjih straneh, bo med letoma 2007 in 2014 potrebna dodatna dobava približno 8 milijonov ton mleka za zadovoljitev čedalje večjega domačega povpraševanja, medtem ko se proizvodnja surovega mleka ob nespremenjeni kvoti po pričakovanjih ne bo povečala. Poleg tega je perspektiva za svetovni trg pozitivna. Na podlagi študije, ki vključuje oceno vpliva večje proizvodnje mleka za 2 % znotraj EU, je mogoče sklepati, da ponuja trg veliko možnosti za porabo te dodatne količine. Medtem ko predvideva analiza uporabo večjih kvot za 2 % v celoti, bo dejanski vpliv na proizvodnjo ob upoštevanju sedanjih razmer, v katerih v številnih državah članicah nacionalne kvote niso v celoti uporabljene, verjetno bolj omejen. V odziv na zahtevo Sveta, da se zagotovi podlaga za sprejetje odločitve v zvezi z večjimi kvotami, Komisija ugotavlja, da se lahko povečanje za 2 %, prvotno predlagano kot del reforme iz leta 2003, začne izvajati leta 2008.

PRILOGA 1: IZHODIŠČNI SCENARIJ

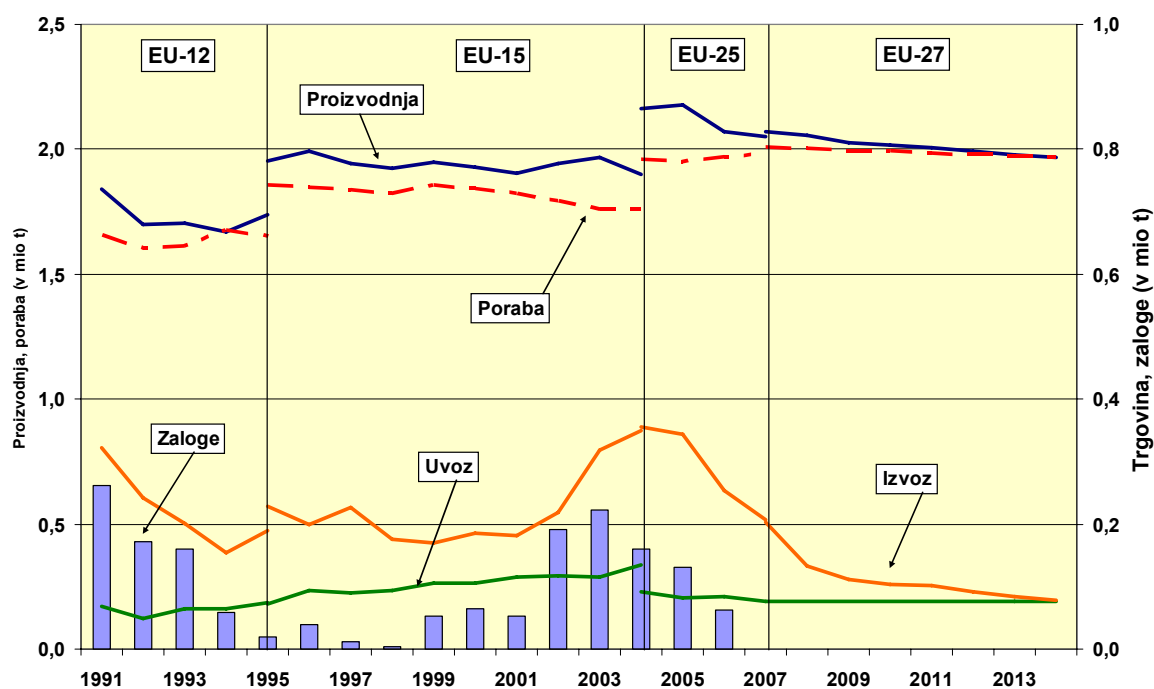
Proizvodnja mleka in dobava v EU-27 v obdobju 2001–2014

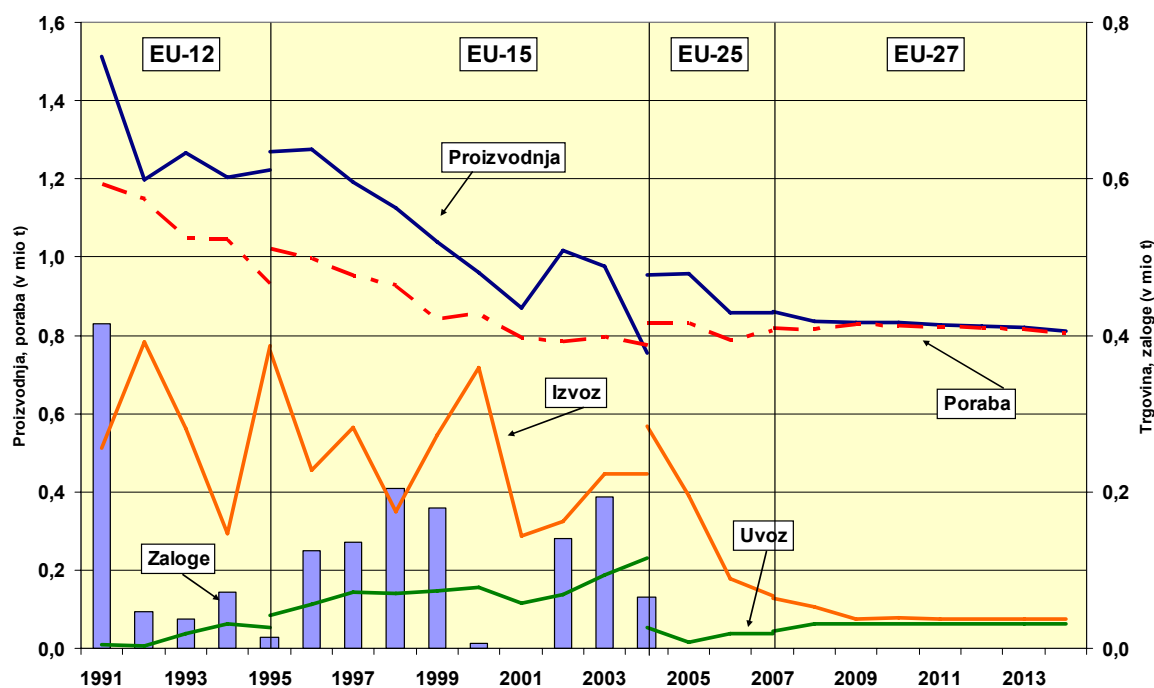
Bilanca sira v EU-27 v obdobju 2001–2014

Bilanca masla v EU-27 v obdobju 2001–2014

Bilanca posnetega mleka v prahu v EU-27 v obdobju 2001–2014

**PRILOGA 2: ODPSTAPANJE PROIZVODNJE MLEKA OD IZHODIŠČNEGA
SCENARIJA ZA +2 %**

Proizvodnja MLEKA		2008	2010	2012	2014
VPLIV	Proizvodnja (v milijonih ton)	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
	Dobava (v milijonih ton)	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
	Vsebnost maščob (%)	-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %
	Mlečnost (kg/kravo molznico)	0,5 %	0,6 %	0,5 %	0,5 %
	Število krav molznic (v milijonih glav)	1,5 %	1,4 %	1,4 %	1,5 %
	Cena	-4,9 %	-5,0 %	-4,6 %	-4,0 %

Proizvodnja SIRA		2008	2010	2012	2014
VPLIV	Proizvodnja (vključno s predelanimi siri)	2,2 %	2,3 %	2,2 %	2,2 %
	Uvoz	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Izvoz	0,0 %	0,0 %	2,4 %	11,9 %
	Domača poraba	2,3 %	2,4 %	2,2 %	1,6 %
	Cena v EU	-3,7 %	-3,8 %	-3,5 %	-2,6 %
	Cena na svetovnem trgu	-0,2 %	-0,1 %	-0,5 %	-1,5 %

Proizvodnja MASLA		2008	2010	2012	2014
VPLIV	Proizvodnja v EU-27	1,1 %	0,6 %	0,5 %	0,3 %
	Uvoz	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Izvoz	23,4 %	9,3 %	9,0 %	6,6 %
	Poraba v EU-27	3,8 %	4,0 %	3,7 %	3,1 %
	Končne zaloge				
	Cena v EU	-1,2 %	-0,6 %	-0,5 %	-0,3 %
	Cena na svetovnem trgu	-0,3 %	-0,2 %	0,0 %	0,0 %

Proizvodnja posnetega mleka v prahu		2008	2010	2012	2014
VPLIV	Proizvodnja v EU-27	7,6 %	5,8 %	5,3 %	4,5 %
	Uvoz	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Izvoz	70,9 %	40,0 %	36,5 %	29,7 %
	Poraba v EU-27	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
	Končne zaloge	–	–	–	–
	Cena v EU	-6,6 %	-7,1 %	-6,6 %	-5,7 %
	Cena na svetovnem trgu	-2,3 %	-0,6 %	-0,6 %	-0,7 %

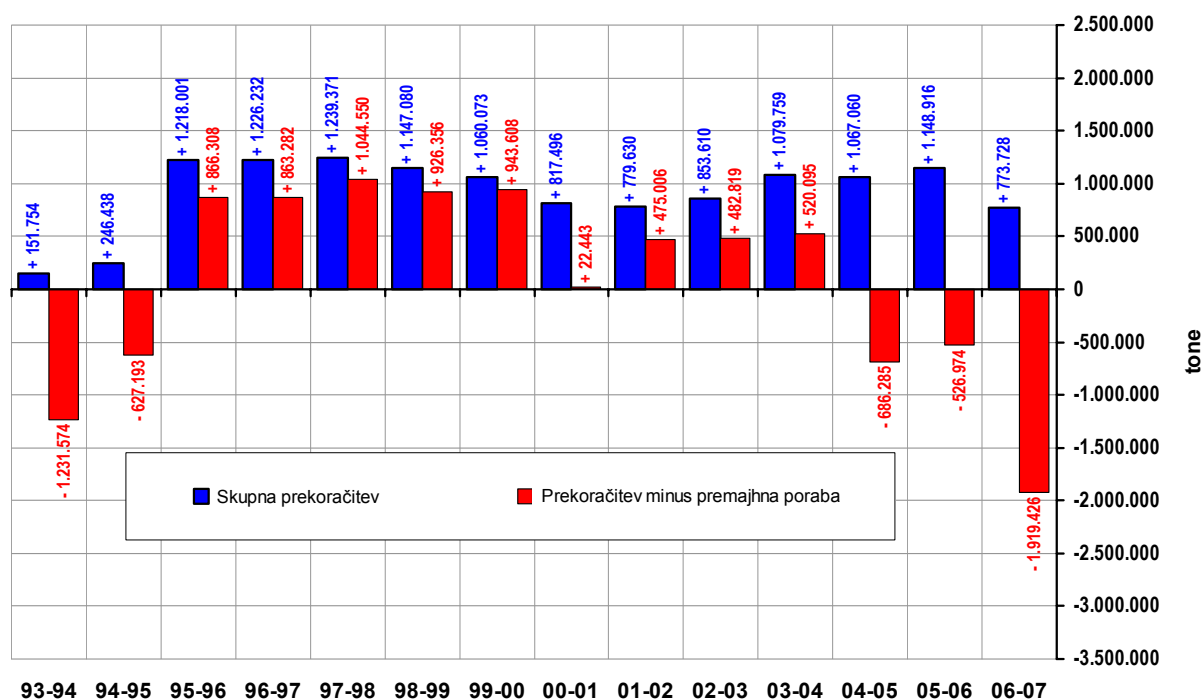
PRILOGA 3: GIBANJE KVOT

Tabela A3.1 – Število kmetov, ki pridelujejo mleko, s kvoto

Drža va člani ca	1995	2005	2007	Sprememba v obdobju 1995–2007	Letna sprememba v obdobju 1995–2005	Letna sprememba v obdobju 2005/2007
BE	24 047	14 533	12 672	–47,3 %	–4,9 %	–6,6 %
CZ		2 991	2 727			–4,5 %
DK	15 301	6 540	5 354	–65,0 %	–8,1 %	–9,5 %
DE	230 125	113 020	103 480	–55,0 %	–6,9 %	–4,3 %
EE		1 859	1 506			–10,0 %
EL	30 316	7 752	6 288	–79,3 %	–12,7 %	–9,9 %
ES	132 352	35 906	28 465	–78,5 %	–12,2 %	–11,0 %
FR	167 593	109 822	100 853	–39,8 %	–4,1 %	–4,2 %
IE	48 013	24 194	21 875	–54,4 %	–6,6 %	–4,9 %
IT	107 011	52 674	46 651	–56,4 %	–6,8 %	–5,9 %
CY		241	224			–3,6 %
LV		25 457	22 141			–6,7 %
LT		111 097	82 281			–13,9 %
LU	1 465	991	923	–37,0 %	–3,8 %	–3,5 %
HU		6 076	6 175			0,8 %
MT		150	152			0,7 %
NL	42 249	23 187	21 209	–49,8 %	–5,8 %	–4,4 %
AT	83 793*	53 713	47 378	–43,5 %	–4,3 %	–6,1 %
PL		0	276 508			
PT	73 197	15 804	12 294	–83,2 %	–14,2 %	–11,8 %
SI		0	9 234			
SK		814	734			–5,0 %
FI	31 872*	17 833	15 213	–52,3 %	–5,6 %	–7,6 %
SE	17 023*	9 449	8 369	–50,8 %	–5,7 %	–5,9 %
UK	41 132	20 629	18 326	–55,4 %	–6,7 %	–5,7 %

* Podatki za obdobje med letoma 1996 in 1997.

Slika A.3.2 – Prekoračitev/premajhna poraba v EU

Slika A3.3 – Prekoračitev/premajhna poraba v EU-25 v letu 2006/07

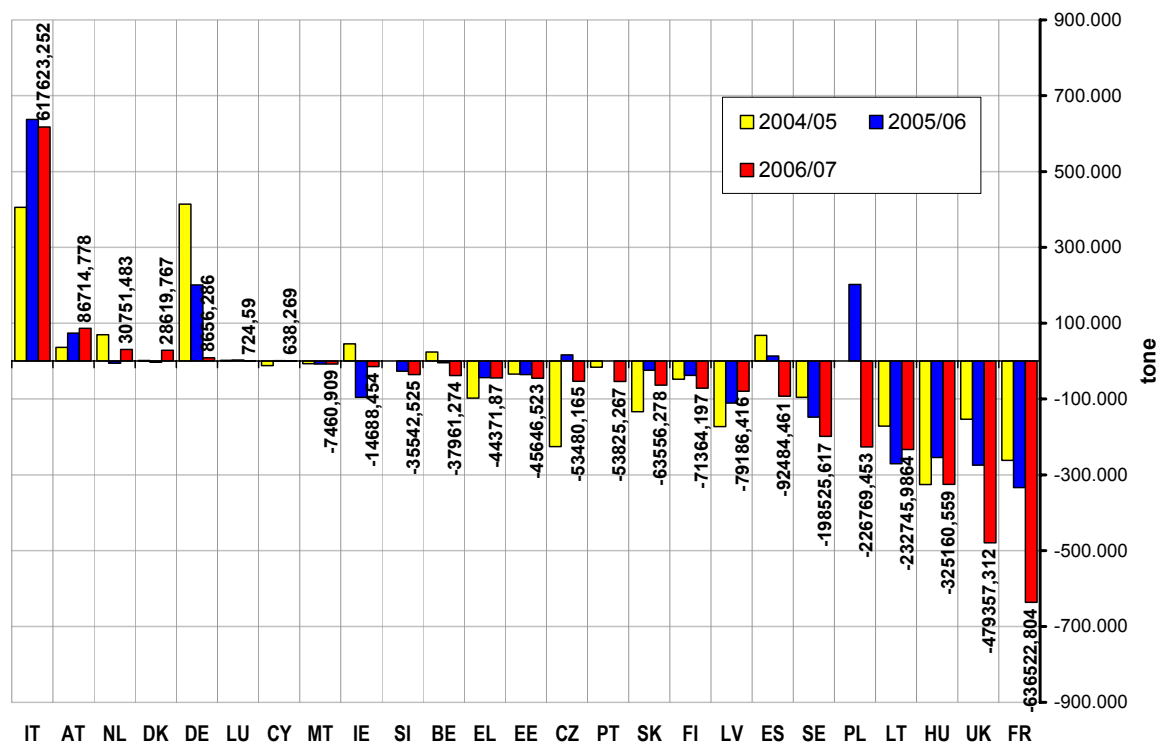

Tabela A.3.4 – Cene na kg kvote v različnih državah članicah

Država članica	Tržna cena v letu 2007	Administrativna cena	Gibanje po letu 2006?
CY	1,33 EUR		narašča
LU	1,20 EUR		narašča
NL	70–80 centov		pada
LV	43–72 centov		narašča
DK	62 centov		narašča
AT	50–70 centov		stabilna
PL	7–34 centov		narašča
DE	23/42 centov		stabilna
BE (FL/W)		37/25 centov	pada
ES		27 centov	stabilna
IT	30 centov		stabilna
IE	10–28 centov	12 centov	narašča
FI	6–36 centov	4 cente	pada
CZ	7 centov		pada
FR		0/15 centov	stabilna
SE	9 centov		stabilna
HU	6 centov		narašča
UK	6 centov		narašča
Druge države članice	...	...	informacije niso na voljo

Vir: Ocene držav članic.

Slika A3.5 – Struktura proizvodnje mleka v EU-25 v obdobju 2006/07: razporeditev gospodarstev, ki proizvajajo mleko, glede na velikost kvote (v tonah)

